

Monumentnummer*: 519377

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 september 2001
Kadaster deel/nr 82946/162

Woonplaats* Spankeren
Gemeente* Rheden
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Spankeren
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Dieren
Sectie* R
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1173

Omschrijving**

Omschrijving

De ORANGERIE (C) heeft een rechthoekige grondvorm en in kruisverband gemetselde gevels. De lange gevel aan de tuinzijde heeft afgeschuinde hoeken. Rond het gebouw loopt een plint van hardsteen. Het afgeplatte schilddak is belegd met leien en heeft op elk zijschild één Oeil de Boeuf met een tuimelraampje en op het voorschild aan de ingangszijde drie. Alle gevelhoeken worden geaccentueerd door gepleisterde lisenen met horizontale voegen. Ter plaatse van deze lisenen is het omlopende hoofdgestel gecornist. Het hoofdgestel zelf bestaat uit een geprofileerde architraaflijst, een fries met verticale insnijdingen en een geprofileerde kroonlijst met guttae.

De VOORGEVEL (ingangsegevel) heeft een middendeur in een kozijn met twee kalven, één niet oorspronkelijk kalf tussen de deur en een houten paneel daarboven en het originele geprofileerde kalf tussen dit paneel en het bovenlicht. De deuropening is, evenals alle vensteropeningen, licht getoogd aan de bovenzijde. Aan weerszijden van de voordeur bevindt zich een gekoppeld getoogd kozijn waarvan de middenstijl decoratief is bewerkt. De kozijnen bevatten aan elke zijde van de deur twee 6-ruits empire ramen met een bovenlicht met decoratieve roedenverdeling. Boven de vensteropeningen bevinden zich gekoppelde strekken met van plantenmotieven voorziene geboortestenen. Onder de gekoppelde kozijnen is de plint verhoogd en voorzien van bladmotieven. In de gevel bevindt zich een stichtingssteen met daarop de tekst: "De eerste steen gelegd door Johanna Cecilia Elisabeth Baronesse van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rhemen van den Gelderschen toren" en het jaartal 1880 en in cijfers de maand- en dagaanduiding: 6 mei.

De LINKER ZIJGEVEL bevat vier, per twee gekoppelde, openslaande tuindeuren met glasvulling en horizontale en verticale roedenverdelingen. De bovenlichten boven de deuren zijn als in de voorgevel. De detaillering van de strekken is dezelfde als in de voorgevel. Ook in het schuine geveldeel bevindt zich een openslaande tuindeur.

De ACHTERGEVEL bevat zes gekoppelde openslaande tuindeuren met bovenlichten en gekoppelde gepleisterde afsluitingen met sluitstenen met bloemknoppen en zeer rijk gedetailleerde stucdecoraties met voorstellingen van gereedschappen, kopjes etc. boven de deuren.

Tegen de RECHTER ZIJGEVEL bevindt zich de in 1930 aangebouwde garage met tuinkamer. Deze garage heeft aan de ingangszijde twee grote dubbele paneeldeuren en aan de hogere tuinzijde een vijftal stolpramen met tegeldorpels

Interieur:

De voormalige eetkamer van de orangerie is voorzien van een niet oorspronkelijke maar wél 19de eeuwse houten Neo-Renaissance betimmering, afkomstig uit een pand in Nijmegen. De stucplafonds in de grote zaal zijn niet origineel. De vloer van de grote zaal is voorzien van klinkers en gietijzeren roosters.

Waardering

ORANGERIE in eclectische trant uit 1880.

Architectuurhistorische waarden:

- De orangerie is van belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp die tot uitdrukking komen in de (gaaf bewaard gebleven) hoofdvorm, de bijzonder rijke detaillering en het materiaalgebruik.
- De orangerie vormt een goed voorbeeld van het Eclecticisme in nog door het Neo-Classicisme beïnvloede hoofdvorm.
- De orangerie is van belang vanwege meerdere bijzondere deels oorspronkelijke interieuronderdelen waardoor er sprake is van een bijzondere samenhang tussen exterieur en interieuronderdelen.

Stedenbouwkundigen waarden:

- De orangerie heeft een ensemblewaarde als functioneel onderdeel van de buitenplaats de Geldersche Toren. Als zodanig heeft de orangerie ook een duidelijke situeringswaarde die voortkomt uit de ligging ten opzichte van de toren en de overige bijgebouwen.

Cultuurhistorische waarden:

- De gaaf bewaarde orangerie is typologisch van belang als bijzonder voorbeeld van een rijk gedetailleerde orangerie uit het laatste kwart van de negentiende eeuw.gemeente Rheden. Veel negentiende eeuwse orangeriën zijn inmiddels verdwenen zodat er sprake is van een zekere zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Orangerie